

[Clausager.]

dog i visse Tilfælde, og her er vist et af de Steder.

Jeg har nemlig lagt Mærke til, og det har vist mange ærede Medlemmer, at den Køber, der kommer ud med Penge nok i Lommen, bliver ikke saadan fejlet til Side. Naar det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen kommer ud med sine 2¼ Mill. Kr., er han ikke saadan at jage paa Døren, som hvis han kommer som den jævne sjællandske Mand, han er, og ikke har mere end en 5 000—10 000 Kr. i Lommen. Det ser man ogsaa i det daglige Livs smaa Forhold; kommer der en Mand og vil købe Grise, og man bliver enig om Prisen, og han saa siger: Jeg kan vel nok faa Kredit et halvt Aars Tid, saa ryger Prisen jo op. Nej, hvis Jordlovsudvalget og de Institutioner, der skal forvalte Statens Penge, handler fornuftigt, tror jeg, det i Praksis vil komme til at gaa saaledes, at den kontante Købesum kan bringe billigere Jord frem, end naar der skal købes paa Kredit.

Men hvorom alting er, kan alle de Ting, der nævnes af den Art, nok have *nogen* Indflydelse paa Jordpriserne, men dog ikke nogen stor. Jeg begriber ikke, at de Folk, der taler om Nødvendigheden af en Ekspropriationsbestemmelse, ikke har Øjet oppe for, at den største og vigtigste Faktor, naar Talen er om, hvad vore Ejendomme er værd, og hvad de handles til, den Faktor, der betyder saa uendelig meget, er vore Produkters Pris og Afsætningsforholdene paa de store Markeder. De danske Landejendommers Pris bestemmes i Hovedsagen paa det engelske og tyske Afsætningsmarked. Jeg kan ikke begribe, at man afsier den lille Myg, som alle de Ting, jeg i det foregaaende har nævnt, i Virkeligheden er, og saa sluger denne store Kamel.

Er der gode Afsætningsforhold, er det naturligt, at Prisen stiger, og er det daarligere Afsætningsforhold, er det naturligt, at den falder, det er saa ligetil som noget, og det kan man ikke rokke ved. Jeg tror ikke, at Landbrugsministeren, selv med sin bedste Villie, evner at bruge Ekspropriationen som en virksom Regulator paa Prisen, naar han staar overfor saadanne Naturkræfter, de vil løbe ham over Ende, det er jeg ganske klar over.

Det virker for Resten ogsaa paa Folk paa anden Maade. Er det ikke ejendommeligt at se, at vi i Øjeblikket har saa faa Ansøgere til Jord som vel nogen Sinde, endskønt det egentlig vilde være klogt af Begyndere at starte paa Bunden af en Lavkonjunktur; men det er nu alligevel

saaledes, at i saadanne Tider holder de fleste sig tilbage — maaske fordi de ikke ved, om Bunden er naaet, men der er sikkert ogsaa andre Grunde. De har ingen Lyst til det, der er for lidt Forretning i det, hvorimod, naar der er Højkonjunktur — og det gælder ogsaa de Varer, vi handler med til daglig —, saa vil alle Folk være med — det er mærkeligt.

Man skulde altsaa synes, at nu var det Tid at hugge i, nu vilde vi se saa mange Ansøgere som ingen Sinde, i Særdeleshed da Landbrugsministeren ved Lovforslagets Fremsættelse sagde, at i Øjeblikket er der saa gode Chancer for de smaa Landmænd som nogen Sinde, de har større Overvægt over de andre end nogen Sinde. Det er ganske vist, hvad jeg ved en anden Lejlighed har paavist, sagt 3—4 Maaneder for sent, men det er nu sin Sag. Hvis det er rigtigt, hvad Ministeren sagde, skulde vi have set saa mange Ansøgere, som vi aldrig før har set.

Angaaende Spørgsmaalet, om man skal forcere Udstykningen til Tider og holde igen til andre Tider, er jeg nærmest sindet saaledes, at jeg ikke vil holde Folk tilbage, som duer noget. Men hvor gælder det ogsaa om at lægge stor Vægt paa, at de Folk, vi her starter, duer, at der er noget ved dem, at de ikke løber fra det ved den første Modgang! Jeg vil paa den anden Side heller ikke lokke Folk til det, men jeg vil slaa Dørene op og skabe Muligheder for dem.

Det er blevet sagt, at Venstres Forslag er meget flot, og at vi er rundhaandede. Ja, jeg erkender, at vi stiller mange Penge til Raadighed, men der staar ingen Steder skrevet, at de skal bruges hvert Aar. Navnlig paa eet Punkt er jeg saa særdeles rede til at slaa Døren op paa vid Gab, og det er, naar Talen er om at fremhjelpe den private Udstykning, naar en Mand vil dele sin Gaard i 2—3 Stykker til sine Sønner. Han skal til enhver Tid kunne tage fat herpaa, naar han finder de økonomiske Forhold egnede dertil, han skal ikke straffes og faa en over Næsen, naar han begynder, men man skal tage ham under Armene og sige: Det er godt, min Ven, det er samfundsnyttigt Arbejde, det vil vi hjelpe dig med.

Jeg finder det i nogen Grad beskæmmende, at vi strides om, paa hvilken Maade det skal gøres. Det er foreslaaet i Aar i Regeringsforslaget, og nu strides vi om, hvilken Maade der er den rigtigste. Hvis vi mener det alvorligt, maa vi sagtens kunne finde ud af, hvordan det skal gøres, uden at der begaas noget forkert.

Der er talt meget om Ekspropriation, ikke alene i Fjor og paa Sommerens Møder,